

هائير ابيروكيشن كميشن پاران منظور ٿيل

جلد: ٻارهون - شمارو: ٻيو
ڊسمبر 2009ع

ڪلاچي

تحقيقي جرنل

ايڊيٽر

پروفيسر محمد سليم ميمڻ

هائير ابيروكيشن كميشن پاران منظور ٿيل

ڪلاچي

تحقيقي جرنل

ايڊيٽر	: پروفيسر محمد سليم ميمڻ
ڪمپوزنگ ۽ گرافڪس	: حبيب الله جاکرو
چاپو	: پهريون
سال	: ڊسمبر 2009ع
چپائيندڙ	: شاهه عبداللطيف ڀٽائي چيئر، ڪراچي يونيورسٽي، ڪراچي.
چپيندڙ	: سنڌيڪا اڪيڊمي، ڪراچي.
مُلھ	: 120 رُپيا

E-mail

: salbc.ku@hotmail.com

salemmemon@gmail.com

ايديتوريل بورڊ

1. ڊاڪٽر پيرزاده قاسم رضا صديقي (وائيس چانسلر) سرپرست
2. ڊاڪٽر غلام علي الانا ميمبر
3. سراج الحق ميمڻ ميمبر
4. ڊاڪٽر فهميده حسين ميمبر
5. پروفيسر محمد سليم ميمڻ ميمبر

نوٽ: ڪلاچي تحقيقي جرنل ۾ ڇپجندڙ مقالا جيئن ته تحقيق تي ٻڌل هوندا آهن، ان ڪري ان جي لکندڙن جي خيالن ۽ حوالن سان اداري جو متفق هئڻ ضروري ناهي.

ڪوجنائڻ ڪميٽي

1. ڊاڪٽر ايم. ڪي. جيتلي،
ڊي-127، وويڪ ويهار،
دهلي-110095، ڀارت.
2. ڊاڪٽر موتي پرڪاش نولرا،
ڊائريڪٽر،
ساڌو هيرانند درلاري اڪيڊمي،
پي او باڪس-10، آڊيپور، (ڪڇ)،
گجرات-37025، ڀارت.
3. پروفيسر جنيفر ايس. ڪول،
ايسوسيئيٽ پروفيسر لنگوئيسٽڪ
اينڊ ڪوگنيتيو سائنس،
يونيورسٽي آف اليونوئيس ائيت اربانا،
ڪئمپينگ 707، ايس مٿيوز،
اربانا-ائي ايل-61801،
آمريڪا.
4. ڊاڪٽر سي، شيڪل،
ڊائريڪٽر،
انسٽيٽيوٽ آف انڊولوجي،
اسڪول آف اوريئنٽل اينڊ آفريڪن اسٽڊيز،
يونيورسٽي آف لنڊن،
برطانيا.
5. ڊاڪٽر چينو لالواڻي،
مٽر وان، آڊيتيا بينگلوز،
نوبل نگر، احمدآباد-382340.
6. ڊاڪٽر بلديو متلاڻي،
چيئر پرسن،
سنڌي شعبو،
ممبئي يونيورسٽي،
ممبئي، ڀارت.
7. مز ظاهر موٽر،
انسٽيٽيوٽ آف انڊولوجي،
اسڪول آف اوريئنٽل اينڊ آفريڪن اسٽڊيز،
يونيورسٽي آف لنڊن،
برطانيا.
8. پروفيسر علي آسائي،
پروفيسر آف ڊي پريڪٽس آف انڊو-مسلم لينگويج
آف ريليجن،
بينڪر سينٽر 305،
12 ڪوينسي اسٽريٽ،
هارورڊ يونيورسٽي،
ڪيمبريج، اير اي 02138،
آمريڪا.
9. مز لتا پارواڻي،
آمريڪا.
10. ڊاڪٽر ميا ڪالائي ڊيوڊ،
ملائيشيا.
11. پروفيسر پروين ٽالپر،
3330، اولڊ ويسٽل روڊ،

فهرست

لطيفيات

- 09 ڊاڪٽر اُمرڪلثوم شاهه ”چپر ڪين ڌڻي، سوکڙيون سُتن ڪي“
(شاهه جو ڪاهوڙي: اڻ ٿڪ جدوجهد جو نشان)
- 23 ڊاڪٽر غفور ميمڻ شاهه لطيف ۽ سندس ڪردارن جون ذهني ڪيفيتون
- 43 پروفيسر عبدالرحمان جسڪاڻي سُر آسا جو روحاني راز
- 67 الطاف حسين جو ڪيو شاهه جي ٽن شارحن جو تقابلي جائزو
- 83 سليم پٽو لطيفي ايءَ تان شاعر سڏ...!!!

ادب

- 97 پروفيسر ڊاڪٽر عطا محمد حامي - محقق جي حيثيت ۾ پروفيسر محمد سليم ميمڻ
- 103 ڊاڪٽر موتي لال جوتواڻي ڊاڪٽر نور افروز خواجہ
- 115 ورهاڱي کان اڳ سنڌي ٻولي جي رسالن ۽ مخزنن جو مختصر جائزو ناهيد پروين
- 151 قديم سنڌي تهذيب ۾ عورت جو مرتبو (1997ع کان 2007ع تائين جو جائزو) ڊاڪٽر عبدالقادر چاچڙ
- 169 ڪهاڻي - ڪلا ۽ سنڌي ادب جون ڪهاڻيڪاراڻون پروين موسيٰ ميمڻ

ٻه اکر

”ڪلاچي“ جو نئين انداز ۾ ڇپجندڙ ٻيو جرنل توهان جي هٿن ۾ آهي. جون جي جرنل کي گهڻن عالمن ۽ اديبن واکاڻيو، جن لاءِ مان سندن ثورائتو آهيان ۽ اميد ڪيان ٿو ته سندن سهڪار ۽ رهنمائي سان ان جي معيار کي وڌيڪ بهتر ڪري سگهيو.

H.E.C. جي گهرجن پتاندرڙ ان ۾ ڇپجندڙ مقالن کي ماهرن ڏانهن اماڻي ان جي تور تک ڪرائي وڃي ٿي. ڪن مقالن ۾ ماهر ٿوري گهڻي ڦير گهير پاڻ ئي ڪري موڪلين ٿا ته ڪن ۾ ڪين گهڻي محنت ڪرڻي پوي ٿي ۽ ڪن کي رد به ڪيو وڃي ٿو ڪوچنا ڪندڙن کي گذارش آهي ته تحقيق جي طريقن جي به پابندي ڪن ۽ M.L.A. يعني Modern Language Association جي حوالياتي طريقي تي عمل ڪندي پنهنجا مقالا تيار ڪري موڪلين ته بهتر ٿيندو، جنهن سان مقالن جي پرک ڪندڙ ماهرن کي نه فقط سولائي ٿيندي پر گڏوگڏ وقت جي بچت پڻ ٿيندي.

ڪوچنا جي طريقه ڪار توڙي حوالن ڏيڻ جي طريقه ڪار بابت جون 2009ع جي شماري ۾ هڪ پيرائتو مضمون شايع ڪيو ويو آهي، جنهن مان لاپ پرائي سگهجي ٿو. آئون ايڊيٽوريل بورڊ جي ميمبرن ۽ مقالن جي پرک ڪندڙ ماهرن جو ثورائتو آهيان، جن جي سهڪار سان مقالن جي پرک ۽ معيار کي وڌائڻ ۾ نه فقط منهنجي رهنمائي ٿي رهي آهي، بلڪ تمام گهڻي مدد به! ان ڏس ۾ آئون استاد محترم پروفيسر ڊاڪٽر غلام علي الانا، پروفيسر ڊاڪٽر فهميده حسين ۽ محترم تاج چوڻي صاحب جو ٿورو مڃڻ پنهنجو فرض سمجهان ٿو. اميد ته سندن سهڪار هميشه جيان جاري رهندو.

پروفيسر محمد سليم ميمڻ

ايڊيٽر